

Monumentnummer*: 509460

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 juni 1999
Kadaster deel/nr 82770/60

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Zuurdijk Het Hogeland Groningen

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Leens	L			746
Leens	L			747

Omschrijving**

Omschrijving

DWARSHUISBOERDERIJ bestaande uit een VOORHUIS, een korte HALS en een aangebouwde SCHUUR. VOORHUIS op L-vormige plattegrond is één bouwlaag hoog, vrijwel geheel onderkelderd en wordt gedekt door een samengesteld schilddak deels met grijze leien bekleed en deels met niet-originele singels; drie schoorstenen op nok, waarvan twee gepleisterde met kap en een van baksteen. Gevels zijn in blokken gepleisterd, hebben plint van pleisterwerk en worden beëindigd door een kroonlijst. Vensters zijn T-vensters geheel omlijst met kuif; keldervensters met middenroede hebben dezelfde omlijsting als T-vensters.

Entree bevindt zich in oostgevel. Voordeur is dubbele paneeldeur met voor vensters een decoratief gietijzeren rooster en een getoogd bovenlicht; omlijsting met aan weerszijden een pilaster en beëindigd door een kroonlijst; hardstenen stoep met bordes en aan weerszijden zes treden; balustrade van smeedijzer met vier gietijzeren balusters. Naast entree een natuurstenen gevelsteen. Aan weerszijden van entree twee verticale vensters en daaronder twee keldervensters. Noordgevel springt halverwege een kwart van de totale breedte van het voorhuis terug. In vooruitspringend deel twee verticale vensters en daaronder twee keldervensters. In terugliggend deel een niet-origineel venster en een deur uit omstreeks 1890 met rechthoekig bovenlicht en lage stoep. In tussenliggende westgevel een opgeklampte deur naar de kelder. Zuidgevel heeft vier verticale vensters en daaronder vier keldervensters; in midden van gevel een hardstenen plaquette met inscriptie: "Dit Gebouw is Gesticht in het Jaar 1818 door J.P. VORK en A.L.DIEKMAN". Middelste deel van zuidgevel is tot en met zolderverdieping doorgetrokken en wordt gedekt door een zadeldak; in doorgetrokken gevel dubbele deur met bovenlicht en balkon; houten balkon heeft houten balustrade en wordt ondersteund door

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gietijzeren consoles. Korte HALS heeft in blokken gepleisterde gevels beëindigd door kroonlijst en wordt gedekt door een zadeldak van geglazuurde zwarte Hollandse pannen dat op dak van hoofdschuur aankapt. In zuidgevel bevindt een tweede ingang; paneeldeur met rechthoekig bovenlicht met gietijzeren decoratie voorstellende twee putti; lage stoep. SCHUUR is opgemetseld van rode baksteen en wordt gedekt door een wolfdak van deels geglazuurde zwarte Hollandse pannen en deels golfplaten in plaats van oorspronkelijk riet; in beide hoeknokken een houten uilenbord; op achterste uilenbord een metalen windwijzer met een bol en een ster. Achtergevel heeft een grote niet-originele schuurdeur uit de jaren dertig en twee kleinere dubbele opgeklampte schuurdeuren beëindigd door een korfboog. Boven niet-originele schuurdeur een betonnen latei en natuurstenen gevelsteen met jaartal 1818; rechter kleine schuurdeur heeft natuurstenen sluitsteen met de initialen "J.P.V." en "A.L.D." die staan voor dezelfde personen als vermeld op de gevelsteen in de zuidgevel van het voorhuis. Tussen schuurdeuren en aan weerszijden ervan rondboogvensters met gietijzeren roedenverdeling; boven kleine schuurdeuren vier halfronde vensters met gietijzeren roedenverdeling. Achtergevel wordt beëindigd door kroonlijst; in schuine zijstukken gevlochten metselwerk. Zijgevels van schuur hebben bakgoot en kleine stalvensters. Voorgevel van schuur heeft opgeklampte deur met tweedelig bovenlicht en drie zesruits vensters beëindigd door strekken. Voorgevel heeft in schuin zijstuk gevlochten metselwerk en wordt beëindigd door niet-originele bakgoot.

INTERIEUR van zowel voorhuis als schuur hebben een grotendeels originele indeling. De middengang van het voorhuis bestaat uit een hoger en lager gedeelte en is in eclectische stijl gedecoreerd door middel van omlijste blinde vensters en cartouches boven de paneeldeuren. Alle vensters van het voorhuis hebben originele vensterbanken en blinden. Kelder onder voorhuis heeft geheel originele indeling met vliegenkast, zuivelgedeelte en bewaarplaatsen voor fruit, groente en aardappels.

In het INTERIEUR van de schuur zijn onder meer van belang: in voorste gedeelte een dienstwoning voor de eerste arbeider en een zogenaamde donkere gang voor het personeel; originele gebinten en sporenkap.

Waardering

Dwarshuisboerderij van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- als voorbeeld van een dwarshuisboerderij met een L-vormig voorhuis uit de 19de eeuw in de provincie Groningen
- vanwege de sobere eclectische vormgeving en ornamentiek van het voorhuis van de boerderij
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur en delen van het interieur
- vanwege de functionele en ruimtelijk-visuele relatie met andere onderdelen van het complex

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Akkerbouwboerderij

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument